

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 23 grudnia 1980 r.

w sprawie opłat za czynności zespołów adwokackich.

Na podstawie art. 108 pkt 3 ustawy z dnia 19 grudnia 1963 r. o ustroju adwokatury (Dz. U. z 1963 r. Nr 57, poz. 309 i z 1967 r. Nr 13, poz. 55) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Do opłat za czynności zespołów adwokackich zalicza się: wynagrodzenie zespołu adwokackiego, ryczałt na koszty administracyjne oraz ekwiwalent za wynagrodzenie utracone w związku z niezbędnym w sprawie wyjazdem adwokata — co stanowi obrót zespołu, a ponadto zwrot wydatków poniesionych w związku z prowadzeniem sprawy.

2. Przy określeniu wysokości wynagrodzenia zespołu adwokackiego bierze się pod uwagę charakter i stopień zawiłości sprawy, wymagany nakład pracy, a także poziom kwalifikacji zawodowych adwokata.

3. Wynagrodzenie zespołu określone według stawek zawartych w rozporządzeniu może być obniżone (§ 4) lub

podwyższone (§ 5), przy czym z kilku podstaw obniżki lub podwyżki wynagrodzenia uwzględnia się tylko jedną. W razie zbiegu podstaw do obniżki i podwyżki wynagrodzenie ustalone w trybie ust. 2 nie ulega zmianie.

§ 2. 1. Opłaty należą się zespołowi za ogół czynności związanych z prowadzeniem sprawy w instancji bez względu na wynik sprawy.

2. W razie nie usprawiedliwionego odwołania pełnomocnictwa lub w razie zrzeczenia się pełnomocnictwa przez adwokata z winy klienta zespołowi należą się opłaty za instancję, w której odwołanie nastąpiło, oraz za instancje poprzednie, jeżeli adwokat brał w nich udział.

3. W wypadku przewidzianym w ust. 2 zespołowi należy się 50% ustalonego wynagrodzenia oraz zwrot wydatków, jeżeli adwokat nie występował jeszcze w danej sprawie przed sądem albo innym organem państwowym.

4. W innym wypadku zespołowi należą się opłaty za faktycznie wykonywane czynności.

§ 3. 1. Wysokość opłat na rzecz zespołu adwokackiego ustala umowa między zespołem reprezentowanym przez kierownika zespołu a klientem.

2. Wysokość opłat zespołu adwokackiego za czynności nie przewidziane w rozporządzeniu ustala kierownik zespołu, przyjmując za podstawę wynagrodzenie w sprawach o najbardziej zbliżonym charakterze.

3. Kierownik zespołu adwokackiego może w szczególnie uzasadnionych wypadkach zwolnić klienta w całości lub w części od obowiązku uiszczenia wynagrodzenia.

4. Decyzja kierownika zespołu w sprawie zastosowania obniżki lub podwyżki wynagrodzenia zespołu adwokackiego lub zwolnienia w myśl ust. 3 powinna być podjęta na piśmie.

§ 4. Wynagrodzenie zespołu podlega obniżeniu o 50%:

- 1) jeżeli wyłącznym źródłem utrzymania klienta jest emerytura, renta lub inne zaopatrzenie albo wynagrodzenie za pracę, a dochód na członka rodziny pozostającej na jego utrzymaniu nie przekracza kwoty najniższego wynagrodzenia pracowniczego,
- 2) jeżeli przedmiotem zlecenia jest roszczenie o rentę, emeryturę, dożywocie lub alimenty, a klient nie ma stałego źródła utrzymania.

§ 5. 1. Wynagrodzenie zespołu może być podwyższone, nie więcej jednak niż o 50%, w sprawach o szczególnie skomplikowanym charakterze bądź wymagających wydatnie zwiększonego nakładu pracy lub szczególnego poziomu kwalifikacji adwokata występującego w sprawie.

2. Jeżeli klientem jest cudzoziemiec dewizowy, wynagrodzenie zespołu adwokackiego może być wyższe od stawek przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu.

§ 6. Jeżeli skutek orzeczenia instancji wyższej doszło do ponownego rozpoznania sprawy w pierwszej instancji, zespołowi należy się 75% wynagrodzenia za ponowne prowadzenie sprawy w tej instancji.

§ 7. 1. Zespołowi niezależnie od wynagrodzenia należy się zwrot wydatków faktycznie poniesionych w związku z prowadzeniem sprawy oraz ryczałt na koszty administracyjne.

2. Do wydatków w rozumieniu ust. 1 należą:

- 1) koszty sądowe,
- 2) opłaty skarbowe,
- 3) koszty wyjazdów rozliczane na zasadach określonych dla pracowników państwowych,
- 4) koszty przepisywania i kopiowania akt, związane z odpłatnym zleceniem tych czynności,
- 5) inne celowe, udokumentowane wydatki.

3. Wysokość ryczałtu na koszty administracyjne zależy od wysokości wynagrodzenia pobranego na rzecz zespołu i wynosi za każdą instancję przy wynagrodzeniu:

- 1) do 500 zł — 50 zł,
- 2) do 1.000 zł — 100 zł,
- 3) do 2.000 zł — 150 zł,
- 4) ponad 2.000 zł — 200 zł.

§ 8. 1. W razie wyjazdu adwokata do innej miejscowości na zlecenie klienta w związku z prowadzeniem sprawy zespół dolicza do wynagrodzenia ekwiwalent za związaną z wyjazdem utratę zarobków w wysokości 300 zł za dobę, przy czym — jeżeli nieobecność adwokata w miejscowości będącej siedzibą zespołu nie przekroczyła 5 godzin — ekwiwalent wynosi 200 zł.

2. W razie wyjazdu adwokata do innej miejscowości w kilku sprawach koszt przejazdu i noclegu, diety oraz ekwiwalent wymieniony w ust. 1 dzieli się stosunkowo.

3. W razie dokonywania czynności przez adwokata, który mieszka stale poza siedzibą zespołu, nie należą się koszty przejazdu i noclegów oraz diety i ekwiwalent, jeżeli czynności dokonane były w miejscu zamieszkania tego adwokata lub w siedzibie zespołu adwokackiego, którego jest członkiem.

§ 9. Klienci zespołów uiszczają wpłaty do kasy zespołu bądź bezpośrednio, bądź za pomocą obowiązujących w obrocie sposobów uiszczenia należności. Prowadzącemu sprawę adwokatowi nie wolno — pod odpowiedzialnością dyscyplinarną — pośredniczyć w dokonywaniu wpłat do zespołu i przyjmować wpłaty, chyba że uchwała zespołu została mu powierzona inkasą na rzecz zespołu.

Rozdział 2

Wynagrodzenie zespołu w sprawach cywilnych, ze stosunku pracy i ubezpieczeń społecznych.

§ 10. 1. Wynagrodzenie zespołu adwokackiego ustala się od wartości przedmiotu sprawy, a w postępowaniu egzekucyjnym — od wartości egzekwowanego roszczenia, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. W razie zmiany w toku postępowania wartości stanowiącej podstawę obliczenia opłaty bierze się pod uwagę wartość zmienioną, poczynając od instancji następczej.

2. Wynagrodzenie zespołu adwokackiego wynosi przy wartości przedmiotu sprawy:

- 1) do 2.000 zł — od 300 do 600 zł,
- 2) od 2.001 zł do 4.000 zł — od 500 do 800 zł,
- 3) od 4.001 zł do 7.000 zł — od 600 do 900 zł,
- 4) od 7.001 zł do 10.000 zł — od 700 do 1.000 zł,
- 5) od 10.001 zł do 15.000 zł — od 800 do 1.200 zł,
- 6) od 15.001 zł do 20.000 zł — od 1.000 do 1.600 zł,
- 7) od 20.001 zł do 40.000 zł — od 1.400 do 2.000 zł,
- 8) od 40.001 zł do 70.000 zł — od 1.800 do 2.400 zł,
- 9) od 70.001 zł do 100.000 zł — od 2.200 do 2.800 zł,
- 10) od 100.001 zł do 200.000 zł — od 2.600 do 3.400 zł,
- 11) od 200.001 zł do 300.000 zł — od 3.000 do 4.200 zł,
- 12) ponad 300.000 zł — od 3.600 do 5.000 zł.

§ 11. 1. Wynagrodzenie zespołu wynosi w sprawach:

- 1) o rozwód i o unieważnienie małżeństwa — od 800 do 2.200 zł,
- 2) o stwierdzenie istnienia lub nieistnienia małżeństwa — od 500 do 700 zł,
- 3) o przysposobienie — od 350 do 500 zł,
- 4) o pozbawienie, ograniczenie, zawieszenie lub przywrócenie władzy rodzicielskiej oraz o odebranie dziecka — od 350 do 500 zł,
- 5) o ustalenie ojcostwa, zaprzeczenie ojcostwa, unieważnienie uznania dziecka i rozwiązanie przysposobienia — od 350 do 800 zł,
- 6) o ubezwłasnowolnienie — od 400 do 700 zł,
- 7) o uznanie za zmarłego lub stwierdzenie zgonu — od 300 do 400 zł,
- 8) o rozstrzygnięcie co do aktów stanu cywilnego — od 200 do 300 zł,

- 9) o rozstrzygnięcie w istotnych sprawach rodziny lub co do zarządu majątkiem wspólnym — od 400 do 700 zł,
- 10) o zniesienie wspólności majątkowej między małżonkami — od 400 do 1.000 zł,
- 11) o podział majątku wspólnego między małżonkami — stawkę obliczoną na podstawie § 10 od wartości udziału małżonka zastąpionego przez adwokata, a w wypadku zgodnego wniosku małżonków — 50% tej stawki,
- 12) o alimenty, o nakazanie wypłacania wynagrodzenia za pracę do rąk drugiego małżonka — w zakresie zastępstwa strony dochodzącej tych roszczeń — od 300 do 800 zł.

2. Stawki określone w ust. 1 pkt 1 obejmują również wynagrodzenia od roszczeń majątkowych, dochodzonych łącznie w sprawie, z wyjątkiem roszczeń przewidzianych w art. 58, § 2 i 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, od których zespół pobiera wynagrodzenie dodatkowe na zasadach ogólnych.

3. Stawki określone w ust. 1 pkt 5 obejmują w sprawach o ustalenie ojcostwa również roszczenia majątkowe strony powodowej.

§ 12. Za prowadzenie sprawy z zakresu własności i innych praw rzeczowych oraz z zakresu prawa o księgach wieczystych wynagrodzenie zespołu wynosi w sprawach:

- 1) o stwierdzenie zasiedzenia własności lub użytkowania wieczystego nieruchomości — 50% stawki obliczonej na podstawie § 10 od wartości prawa,
- 2) o rozgraniczenie — od 600 do 1.000 zł,
- 3) dotyczących służebności — od 300 do 600 zł,
- 4) o naruszenie posiadania — od 600 do 1.100 zł,
- 5) o wpis w księdze wieczystej lub o założenie zbioru dokumentów albo o umorzenie hipoteki — od 200 do 300 zł,
- 6) o zniesienie współwłasności — stawkę obliczoną na podstawie § 10 od wartości udziału współwłaściciela zastąpionego przez adwokata, a w wypadku zgodnego wniosku uczestników — 50% tej stawki,
- 7) związanych z korzystaniem lub zarządem rzeczą wspólną — od 400 do 600 zł,
- 8) o usunięcie niezgodności między wpisem w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym — 50% stawki obliczonej na podstawie § 10 od wartości prawa dotkniętego niezgodnością.

§ 13. Za prowadzenie spraw z zakresu prawa spadkowego wynagrodzenie zespołu wynosi w sprawach:

- 1) o zabezpieczenie spadku, dokonanie spisu inwentarza, przyjęcie i odrzucenie spadku, ogłoszenie testamentu i nakazanie jego złożenia, zarządu spadku nie objętego i wyjawienie przedmiotów spadkowych — od 200 do 300 zł,
- 2) o stwierdzenie nabycia spadku — od 450 do 700 zł, a jeżeli przedmiotem postępowania jest również ważność testamentu — od 600 do 1.200 zł,
- 3) o dział spadku — stawkę obliczoną na podstawie § 10 od wartości udziału spadkowego uczestnika zastępowanego przez adwokata, a w wypadku działu na

zgodny wniosek uczestników postępowania — 50% tej stawki.

§ 14. Wynagrodzenie zespołu wynosi w sprawach:

- 1) o opróżnienie lokalu mieszkalnego — od 400 do 600 zł,
- 2) o opróżnienie lokalu użytkowego — od 500 do 800 zł,
- 3) o wydanie nieruchomości — od 800 do 1.400 zł.

§ 15. Za prowadzenie innych spraw wynagrodzenie wynosi w sprawach:

- 1) o uchylenie uchwały spółdzielni — od 600 do 900 zł,
- 2) o ochronę dóbr osobistych — od 800 do 1.200 zł,
- 3) o ochronę praw autorskich — od 1.500 do 2.500 zł,
- 4) dotyczących wynalazczości — stawkę obliczoną na podstawie § 10, jednak nie mniej niż 700 zł,
- 5) z zakresu postępowania nieprocesowego nie wymienionych odrębnie — od 300 do 800 zł,
- 6) o uchylenie wyroku sądu polubownego — od 300 do 600 zł,
- 7) z zakresu postępowania upadłościowego i układowego — od 450 do 700 zł,
- 8) o uznanie orzeczeń sądów zagranicznych — od 800 do 1.500 zł,
- 9) egzekucyjnych — 50% stawki obliczonej na podstawie § 10 przy egzekucji z nieruchomości, a 25% tej stawki przy egzekucji innego rodzaju,
- 10) ze skarg na czynności komornika — od 200 do 300 zł.

Stawki określone w pkt 1, 2, 3 i 4 nie obejmują opłaty od roszczeń majątkowych dochodzonych łącznie w sprawie.

§ 16. Za prowadzenie sprawy w danej instancji należy się 75% wynagrodzenia, jeżeli sprawa toczyła się w postępowaniu nakazowym lub pominawczym, a nie doszło do rozprawy.

§ 17. 1. W postępowaniu przed okręgowymi sądami pracy i ubezpieczeń społecznych wynagrodzenie na rzecz zespołu wynosi w sprawach:

- 1) o nawiązanie umowy o pracę, o uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne, o przywrócenie do pracy lub o ustalenie sposobu ustania stosunku pracy — od 300 do 400 zł,
- 2) o wynagrodzenie za pracę lub o odszkodowanie inne niż wymienione w pkt 4 — 75% stawki obliczonej na podstawie § 10 od wartości wynagrodzenia lub odszkodowania będącego przedmiotem sporu przed okręgowym sądem pracy i ubezpieczeń społecznych,
- 3) o inne roszczenia niemajątkowe — od 300 do 700 zł,
- 4) o ustalenie wypadku przy pracy, jeżeli nie jest połączone z dochodzeniem odszkodowania lub renty — od 300 do 800 zł,
- 5) o świadczenia odszkodowawcze należne z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej — 50% stawki obliczonej na podstawie § 10 od wartości odszkodowania będącego przedmiotem sporu przed okręgowym sądem pracy i ubezpieczeń społecznych.

2. W sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego wynagrodzenie zespołu wynosi:

- 1) w sprawach o emeryturę lub rentę — od 300 do 700 zł,
- 2) w sprawach o dodatki do emerytur i rent oraz o zasiłki z ubezpieczenia społecznego i rodzinnego — od 200 do 400 zł.

3. Za czynności jednorazowe nie związane z prowadzeniem sprawy przez adwokata wynagrodzenie w sprawach pracowniczych i ubezpieczeniowych wynosi:

- 1) za udzielenie porady prawnej — 100 zł,
- 2) za sporządzenie wniosku, odwołania lub podania o rewizję nadzwyczajną — 150 zł, a jeżeli czynność była połączona ze zbadaniem akt — 200 zł.

§ 18. 1. Za prowadzenie sprawy w postępowaniu rewizyjnym należy się 50% wynagrodzenia, a jeżeli w pierwszej instancji nie prowadził sprawy ten sam adwokat — 75%, w obu wypadkach nie mniej niż 200 zł; za prowadzenie sprawy przed Sądem Najwyższym należy się odpowiednio 75% i 100% wynagrodzenia, nie mniej jednak niż 300 zł.

2. Za prowadzenie sprawy w postępowaniu zażalenio- wym należy się 25% wynagrodzenia, a jeżeli w pierwszej instancji nie prowadził sprawy ten sam adwokat — 50%, nie mniej niż 150 zł; za prowadzenie sprawy przed Sądem Najwyższym wynagrodzenie wynosi odpowiednio 50% i 75%, nie mniej jednak niż 200 zł.

3. Za prowadzenie przed Sądem Najwyższym, w postępowaniu odwoławczym lub w postępowaniu wywołanym rewizją nadzwyczajną, spraw określonych w § 17 wynagrodzenie wynosi 100% stawek wymienionych w tym paragrafie.

§ 19. Jeżeli w sprawie prowadzonej przez adwokata ustanowionego z urzędu osoba korzystająca z jego pomocy prawnej uzyskała korzyść majątkową, a nie zostaną na jej rzecz zasądzone koszty procesu lub zostaną zasądzone w wysokości nie wystarczającej na pokrycie wynagrodzenia zespołu adwokackiego, należy się zespołowi od tej osoby wynagrodzenie obliczone według stawek zawartych w rozporządzeniu, jednak nie może ono przekraczać $\frac{1}{3}$ korzyści majątkowej uzyskanej przez te osoby.

§ 20. Za prowadzenie sprawy w imieniu kilku osób zespołowi należy się wynagrodzenie od każdej z nich, gdy zastępowanie więcej niż jednej osoby powoduje szczególne zwiększenie nakładu pracy. W tym wypadku przepisy § 5 ust. 1 nie mają zastosowania.

Rozdział 3

Wynagrodzenie zespołu w sprawach karnych.

§ 21. 1. Za ogół czynności wynagrodzenie zespołu adwokackiego wynosi:

- 1) w dochodzeniu — od 200 do 300 zł,
- 2) w śledztwie — od 300 do 600 zł.

2. Wynagrodzenie zespołu adwokackiego za obronę wynosi przed sądem:

- 1) rejonowym w postępowaniach szczególnych — od 300 do 500 zł,
- 2) rejonowym w postępowaniu zwyczajnym — od 500 do 1.200 zł,
- 3) wojewódzkim jako II instancją — od 400 do 700 zł,

4) wojewódzkim jako I instancją oraz przed Sądem Najwyższym — od 1.200 do 2.200 zł,

5) wojskowym jako I instancją — od 500 do 1.000 zł.

3. Za obronę przed kolegium do spraw wykroczeń w każdej instancji wynagrodzenie zespołu adwokackiego wynosi od 300 do 500 zł.

4. Za czynności w sprawie o wznowienie postępowania wynagrodzenie zespołu adwokackiego wynosi od 500 do 800 zł, a w sprawie o podjęcie postępowania warunkowo umorzonego od 300 do 600 zł.

5. Za obronę w sprawach o wydanie wyroku łącznego przed sądem rejonowym i wojewódzkim wynagrodzenie zespołu adwokackiego wynosi od 300 do 700 zł.

6. Za zastępstwa w sprawach o odszkodowanie za niesłuszne skazanie lub aresztowanie wynagrodzenie zespołu adwokackiego oblicza się od wartości przedmiotu sprawy według zasad przewidzianych w rozdziale 2.

7. Przepisy ust. 1—6 mają odpowiednie zastosowanie do wynagrodzenia zespołu za czynności adwokata w charakterze pełnomocnika powoda cywilnego, pokrzywdzonego (pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego) lub oskarżyciela prywatnego.

§ 22. Za obronę przed sądem w postępowaniu wykonawczym wynagrodzenie zespołu adwokackiego wynosi w sprawach:

- 1) o odroczenie lub przerwę wykonania kary — od 200 do 500 zł,
- 2) o wykonanie warunkowo zawieszonej kary — od 300 do 500 zł,
- 3) o warunkowe przedterminowe zwolnienie lub odwołanie takiego zwolnienia — od 300 do 600 zł,
- 4) o orzeczenie przez sąd penitencjarny nadzoru ochronnego — od 300 do 500 zł,
- 5) o umieszczenie w ośrodku przystosowania społecznego przez sąd penitencjarny — od 400 do 600 zł,
- 6) za czynności związane z wykonywaniem kary ograniczenia wolności oraz wykonywaniem środków zabezpieczających — od 300 do 400 zł,
- 7) za prowadzenie sprawy o zatarcie skazania — od 200 do 300 zł,
- 8) za prowadzenie sprawy o ulaskawienie — od 300 do 600 zł,
- 9) za pozostałe czynności w postępowaniu wykonawczym — od 200 do 500 zł.

§ 23. W sprawach, w których rozprawa trwa dłużej niż jeden dzień, dolicza się za każdy następny dzień rozprawy 20% wynagrodzenia.

§ 24. Za obronę kilku osób lub za reprezentowanie kilku osób należy się wynagrodzenie od każdej z nich.

Rozdział 4

Wynagrodzenie zespołu w innych sprawach.

§ 25. Wynagrodzenie zespołu za prowadzenie sprawy za każdą instancję wynosi:

- 1) w sprawach arbitrażowych — 50% stawek określonych w § 10,

- 2) w sprawach administracyjnych:
- a) dotyczących należności pieniężnych albo praw majątkowych, jeżeli ich wartość została określona przez organ administracji państwowej, lub jeżeli jest oczywista — 50% stawek określonych w § 10,
 - b) lokalowych, dotyczących lokali mieszkalnych — od 400 do 600 zł, a dotyczących lokali użytkowych — od 500 do 1.000 zł,
 - c) innych sprawach administracyjnych — od 500 do 1.000 zł,
 - d) rozpatrywanych przez Naczelną Sąd Administracyjny:
 - 100% stawek określonych w § 10 w sprawach wymienionych pod lit. a),
 - od 800 do 1.500 zł w sprawach wymienionych pod lit. b) i c),
- 3) w innych sprawach — od 300 do 600 zł.

Rozdział 5

Wynagrodzenie zespołu za czynności nie związane z prowadzeniem sprawy.

§ 26. Za czynności jednorazowe, nie związane z prowadzeniem sprawy przez adwokata, wynagrodzenie zespołu wynosi:

- 1) za udzielenie porady lub sporządzenie pisma upominawczego — 150 zł, a jeżeli czynność połączona jest ze zbadaniem akt, ksiąg wieczystych lub rejestrów — od 150 do 300 zł,
- 2) za sporządzenie pozwu, aktu oskarżenia lub zażaleń — 25% stawki przewidzianej dla postępowania w I instancji, nie mniej jednak niż 200 zł,
- 3) za sporządzenie rewizji lub wniosku o wniesienie rewizji nadzwyczajnej lub wznowienie postępowania —

25% stawki przewidzianej dla postępowania rewizyjnego, nie mniej jednak niż 250 zł.

- 4) za sporządzenie pisemnej opinii prawnej — od 300 do 600 zł,
- 5) za sporządzenie projektu umowy — 50% stawki obliczonej od wartości przedmiotu umowy na podstawie § 10, nie mniej jednak niż 300 zł,
- 6) za sporządzenie innego pisma — 150 zł.

Rozdział 6

Wynagrodzenie zespołu za działalność mediacyjną.

§ 27. 1. Zespołowi należy się pełne wynagrodzenie, jeżeli adwokat swoim działaniem doprowadził do zgody, ugody lub innego pojednawczego rozstrzygnięcia, które uczyniło zbędnym postępowanie przed właściwymi organami.

2. W wypadku wymienionym w ust. 1 nie ma zastosowania przepis § 5 ust. 1.

Rozdział 7

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 28. W sprawach będących w toku przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia stosuje się aż do ich zakończenia w danej instancji dotychczasowe przepisy.

§ 29. Traci moc rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 1967 r. w sprawie opłat za czynności zespołów adwokackich (Dz. U. z 1967 r. Nr 48, poz. 241 i z 1980 r. Nr 19, poz. 72).

§ 30. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Sprawiedliwości: *J. Bafia*